[2024] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 653: 2024 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 393

ਸੇਲਵਾਮਨੀ

ਬਨਾਮ

ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ

(2023 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 906)

08 ਮਈ 2024

[ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ* ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੰਡਾਵਲੀ, 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 376 (ਜੀ) ਅਤੇ 506 (1) ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਮਹਿਲਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮੁਕਰ ਗਏ ਸਨ।

ਸਿਰਲੇਖ

ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਰ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਇਸ ਦੀ ਸਹੀਤਾ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਸੀ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਐਫਆਈਆਰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੁਰੰਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ - ਪੀੜਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰੀ ਮਾਹਰ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ - ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਚਾਚੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿਚ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਲਟ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਅਤੇ ਕਰਾਸ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨੇਸ਼ਨ ਵਿਚਾਲੇ ਲੰਬੇ ਅੰਤਰ ਕਾਰਨ, ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ ਚੀਫ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਏ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮਾਂ (ਪੀਡਬਲਯੂ -2) ਅਤੇ ਚਾਚੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ 3) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਐਫਆਈਆਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 164 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ -8) ਦੇ ਸਬੂਤ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਸਕਰਣ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

---

* ਲੇਖਕ

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (2015) 3 **ਐਸਸੀਸੀ** 220 ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2022) 12 **ਐਸਸੀਸੀ** 200 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪਾਰਸ 5, 6, 7, 8, 11, 12 ਅਤੇ 13]

ਦੁਸ਼ਮਣ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸਬੂਤ – ਰਿਲਾਇੰਸ

ਆਯੋਜਿਤ: ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3 ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਖੁਜੀ @ ਸੁਰੇਂਦਰ ਤਿਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (1991) 3 **ਐਸਸੀਸੀ** 627 ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1976) 1 **ਐਸਸੀਸੀ** 389, ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਡੇ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ (1976) 4 **ਐਸਸੀਸੀ** 233 ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਸਿਆਦ ਅਕਬਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ (1980) 1 **ਐਸਸੀਸੀ** 30 ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ - ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਦੀ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਪੜਤਾਲ 'ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ - ਦੁਸ਼ਮਣ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ (ਸੀ. ਮੁਨੀਅੱਪਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ (2010) 9 **ਐਸਸੀਸੀ** 567) - ਰਾਏ ਸੰਦੀਪ ਉਰਫ ਦੀਪੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (**ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ**) (2012) 8 **ਐਸਸੀਸੀ** 21 ਦਾ ਕੇਸ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਬਾੜੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਗਰਦਨ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮਾਮੂਲੀ ਖਰਾਬੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪਾਰਸ 9, 10 ਅਤੇ 14]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਖੁਜੀ @ ਸੁਰੇਂਦਰ ਤਿਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ [1991] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1 : (1991) 3 **ਐਸਸੀਸੀ** 627; *ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ* [1976] 2 ਐਸਸੀਆਰ 921 : (1976) 1 **ਐਸਸੀਸੀ** 389; *ਸ਼੍ਰੀ ਰਬਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਡੇ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ* [1977] 1 ਐਸਸੀਆਰ 439 : (1976) 4 **ਐਸਸੀਸੀ** 233; *ਸਿਆਦ ਅਕਬਰ ਬਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ* [1980] 1 ਐਸਸੀਆਰ 95 : (1980) 1 **ਐਸਸੀਸੀ** 30; *ਸੀ ਮੁਨੀਅੱਪਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ* [2010] 10 ਐਸਸੀਆਰ 262 : (2010) 9 **ਐਸਸੀਸੀ** 567; *ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ* [2015] 1 ਐਸਸੀਆਰ 504 : (2015) 3 **ਐਸਸੀਸੀ** 220; *ਰਾਜੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ* [2022] 16 ਐਸਸੀਆਰ 967: (2022) 12 **ਐਸਸੀਸੀ** 200 - **'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

ਰਾਏ ਸੰਦੀਪ ਉਰਫ ਦੀਪੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ) [2012] 6 ਐਸਸੀਆਰ 1153: (2012) 8 **ਐਸਸੀਸੀ** 21 - **ਵਿਲੱਖਣ।**

ਸੇਲਵਾਮਨੀ ਬਨਾਮ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ

ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਪੀਨਲ ਕੋਡ, 1860; ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ; ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 1973

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਸਮੂਹਿਕ ਬਲਾਤਕਾਰ; ਦੁਸ਼ਮਣ ਗਵਾਹ; ਸਬੂਤ; ਕਰਾਸ ਜਾਂਚ; ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਅਤੇ ਕਰਾਸ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨੇਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬਾ ਅੰਤਰ; ਪੁਸ਼ਟੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2023 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 906

2012 ਦੇ ਸੀਆਰਐਲਏ ਨੰਬਰ 840 ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 27.08.2019 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਰਾਹੁਲ ਸ਼ਿਆਮ ਭੰਡਾਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਜੀ ਪ੍ਰਿਤਾਦਰਸ਼ਿਨੀ, ਸਤਿਅਮ ਪਾਠਕ, ਡਾ ਰਤਨੇਸ਼ਵਰ ਚੱਕਮਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਵੀ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਏ.ਏ.ਜੀ., ਡੀ. ਕੁਮਾਨਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੀਪਾ। ਐਸ, ਸ਼ੇਖ ਐਫ ਕਾਲੀਆ, ਵੇਸ਼ਾਲ ਤਿਆਗੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰਿਚਾ ਵਿਸ਼ਵਕਰਮਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਲਈ ਵਕੀਲ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਆਦੇਸ਼

ਫੈਸਲਾ

ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਮਦਰਾਸ 1 ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 27 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2012 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 449 ਅਤੇ 840 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਹੈ, ਨੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ, 19732 ਦੀ ਧਾਰਾ 374 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਅਤੇ 4 ਦੇ ਨਾਲ 2012 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 840 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਅਦਾਲਤ ਨੰਬਰ 3, ਤਿਰੂਪਥੁਰ, ਵੇਲੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ 3 ਦੁਆਰਾ 26 ਜੂਨ 2012 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2010 ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 277 ਵਿੱਚ,

---

1 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ "ਹਾਈ ਕੋਰਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

2 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ "ਸੀਆਰਪੀਸੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਡਿਜੀਟਲ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ, 18604 ਦੀ ਧਾਰਾ 376 (2) (ਜੀ) ਅਤੇ 506 (1) ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

2.1 28 ਜਨਵਰੀ 2006 ਨੂੰ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਣਿਆਮਪਦੀ ਟਾਊਨ ਨੂੰ ਪੀੜਤਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਤੋਂ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਸਮੂਹਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਲਿਖਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਣਿਆਮਪਦੀ ਟਾਊਨ ਨੇ 2006 ਦੇ ਪੀਐਸ ਕ੍ਰਾਈਮ ਨੰਬਰ 115 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 341, 323, 376 ਅਤੇ 506 (2) ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਮਹਿਲਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਲੋਗਾਂਥਨ, ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਵਣੀਆਂਪਡੀ ਟਾਊਨ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ -13) (ਆਈ.ਓ.) ਨੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਮਹਾਜ਼ਾਰ ਅਤੇ ਸਕੈਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਡੀਕਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਪੀੜਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਤਿਰੂਪਤੂਰ ਦੇ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 164 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ।

2.2 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਐਮਰਾਲਡ ਸ਼ੂ ਕੰਪਨੀ, ਵਨੀਯਾਮਪਡੀ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਯਾਨੀ 27 ਜਨਵਰੀ 2006 ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 7 ਵਜੇ ਜਦੋਂ 22 ਸਾਲ ਦੀ ਪੀੜਤਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਤ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮੈਨੇਜਰ/ਮਾਲਕ ਸੀ, ਉਸ ਕੋਲ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਪੁਲ ਨੇੜੇ ਕਿਸੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਲੈ ਗਿਆ। ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹੋਰ ਚਾਰ ਵਿਅਕਤੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 5) ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਇਕ ਸੁੰਨਸਾਨ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਚੀਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਟਰੈਕ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਪੀੜਤਾ ਨੇ ਮਦਦ ਲਈ ਰੌਲਾ ਪਾਇਆ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਸਮੂਹਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਪੀੜਤ 'ਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਸਵੇਰੇ 3:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹੀ।

---

3 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ "ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

4 ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ "ਆਈਪੀਸੀ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਗਲੀ ਸਵੇਰ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਭੱਜ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਗਈ। ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ, ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ (ਪੀਡਬਲਯੂ -2) ਅਤੇ ਮਾਸੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ 3) ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਉਸਨੇ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ।

2.3 ਜਾਂਚ ਦੇ ਅੰਤ 'ਤੇ, ਆਈ.ਓ. ਦੁਆਰਾ ਵਣੀਆਂਪਡੀ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਜੁਰਮ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸਿਰਫ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੇਲੋਰ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2.4 ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 (2) (ਜੀ) ਅਤੇ 506 (1) ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਮਹਿਲਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਸਨ।

2.5 ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਬੇਕਸੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਘਰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਚੌਦਾਂ (14) ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, 25 (25) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋ (2) ਪਦਾਰਥਕ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਬਚਾਅ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਕੇਸ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 (2) (ਜੀ) ਅਤੇ 506 (1) ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਮਹਿਲਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 376 (2) (ਜੀ) ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਹਰੇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 5,000 ਰੁਪਏ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 506 (1) ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ 1 ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 1,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਰੋਕੂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਤਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧ ਲਈ 1 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 3 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਕੈਦ ਕੱਟਣੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਸਜ਼ਾ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਚੱਲਣੀ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੱਟੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 5 ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

2.6 ਇਸ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਸਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ 2012 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 449 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਨੇ 2012 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 840 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ।

2.7 ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਸਿਰਫ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

3. ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਸ਼ਿਆਮ ਭੰਡਾਰੀ ਅਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੀ ਵੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰਾਹੁਲ ਸ਼ਿਆਮ ਭੰਡਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੀੜਤਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ -1) ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮਾਂ-ਜਯਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ -2) ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਸੀ-ਜਮੁਨਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 3) ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਲਟ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ *ਰਾਏ ਸੰਦੀਪ ਉਰਫ ਦੀਪੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ (ਐਨਸੀਟੀ ਦਿੱਲੀ)* [5] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਸਬੂਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਸਜ਼ਾ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

5. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਮਾਂ-ਜਯਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ 2) ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮਾਸੀ-ਜਮੁਨਾ (ਪੀਡਬਲਯੂ -3) ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਮੁਖੀ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੀ ਸੀ ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1, ਜੋ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਪੀੜਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਚਾਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ। ਸਬੂਤ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦਰਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੌਕਿਆਂ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਕਰਕੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਸਵੇਰੇ ਕਰੀਬ 3 ਵਜੇ ਘਰੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਘਰ ਗਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਸੁਣਾਇਆ।

---

5 [2012] 6 ਐਸਸੀਆਰ. 1153: (2012) 8 ਐਸਸੀਸੀ. 21: 2012 ਆਈਐਨਐਸਸੀ. 322

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੀ ਮਾਂ ਪੀਡਬਲਯੂ -2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ -3 ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਘਰ ਆਈ ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਐਫਆਈਆਰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੁਰੰਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ।

6. ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਤਹਿਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦਾ ਬਿਆਨ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (ਪੀਡਬਲਯੂ -6) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਕਸ਼ਮੀ ਰਮੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ -6 ਨੇ ਵੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦੱਸੀ ਹੈ।

7. ਇੰਦਰਾਣੀ, ਮੈਡੀਕਲ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ.8), ਜਿਸ ਨੇ ਪੀੜਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਵਾਰ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਕਤ ਘਟਨਾ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਵਰਜੀਨਿਟੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਗੁਪਤ ਅੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ।

8. ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਚਾਚੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿਚ, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਦੀ ਰਿਕਾਰਡਿੰਗ ਤੋਂ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਲਟ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

9. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 3 ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ *ਖੁਜੀ @ ਸੁਰੇਂਦਰ ਤਿਵਾੜੀ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ*[6] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ *ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ*[7], *ਸ਼੍ਰੀ ਰਵਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਡੇ ਬਨਾਮ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ*[8], ਸਿਆਦ ਅਕਬਰ ਬਨਾਮ ਸਿਆਦ ਅਕਬਰ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝਣ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੋਇਆ ਜਾਂ ਧੋਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਦੀ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਪੜਤਾਲ 'ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

10. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਸੀ. ਮੁਨੀਅੱਪਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਰਾਜ*[10] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ:

---

6 [1991] 3 ਐਸਸੀਆਰ1: (1991) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 627: 1991 ਆਈਐਨਐਸਸੀ. 153

7 [1976] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 921: (1976) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 389: 1975 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 306

8 [1977] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 439: (1976) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 233: 1976 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 204

9 [1980] 1 ਐੱਸ ਸੀ ਆਰ 95: (1980) 1 ਐੱਸ ਸੀ ਸੀ 30: 1979 ਆਈ ਐਨ ਐਸ ਸੀ 126

10 [2010] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 262: (2010) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 567: 2010 ਆਈ.ਐਨ.ਐਸ.ਸੀ. 553

"81. ਇਹ ਸਥਿਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ: (ਖੁਜੀ ਕੇਸ, ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 635, ਪੈਰਾ 6)

> '6. ... ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੋਇਆ ਜਾਂ ਧੋਇਆ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਇਸ ਦੀ ਧਿਆਨਪੂਰਵਕ ਪੜਤਾਲ 'ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

82. *ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਮੇਸ਼ ਪ੍ਰਸਾਦ ਮਿਸ਼ਰਾ* (1996) 10 ਐਸਸੀਸੀ 360 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ (ਐਸਸੀਸੀ ਪੰਨਾ 363, ਪੈਰਾ 7 ਤੇ) ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬੋਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਨੇੜਿਓਂ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਬਾਲੂ ਸੋਨਬਾ ਸ਼ਿੰਦੇ ਬਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦੁਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ*, (2002) 7 ਐਸਸੀਸੀ 543], *ਗਗਨ ਕਨੋਜੀਆ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ*, (2006) 13 ਐਸਸੀਸੀ 516*), ਰਾਧਾ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ,* (2006) 2 ਐਸਸੀਸੀ 450), *ਸਰਵੇਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਸ਼ੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਦਰੋਗਾ ਸਿੰਘ*, (2007) 13 ਐਸਸੀਸੀ 360] ਅਤੇ *ਸੁਬੂ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਰਾਜ,* **(2009) 6 ਐਸਸੀਸੀ 462।**

83. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਹਨ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ.

84. ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਸਮੱਗਰੀ ਗਵਾਹ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੀ ਕਮਲ (ਪੀਡਬਲਯੂ 86) ਅਤੇ ਆਰ ਮਾਰੂਥੂ (ਪੀਡਬਲਯੂ 51) ਮੁਕਰ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਯੂਜ਼ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਭੁੱਲਾਂ, ਸੁਧਾਰਾਂ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਾਮੂਲੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

85. ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਥਿਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੁਝ ਭੁੱਲਾਂ, ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਹੋਣ, ਪਰ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਝੂਠ, ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਬਾਕੀ ਸਬੂਤ ਕਾਫ਼ੀ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਭੁੱਲਾਂ, ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜਾਂ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀਆਂ ਮਾਨਸਿਕ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਇਸ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਗੜਬੜੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਵਿਨੇਦ *ਸੋਹਰਾਬ ਬਨਾਮ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ,* (1972) 3 ਐਸਸੀਸੀ 751, ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਮਕੇ ਐਂਥਨੀ, (1985) 1 ਐਸਸੀਸੀ 505, ਭਰਵਾੜਾ ਭੋਗਿਨਭਾਈ ਹੀਰਜੀਭਾਈ ਬਨਾਮ ਗੁਜਰਾਤ ਰਾਜ, (1983) 3 ਐਸਸੀਸੀ 217, *ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼,* (2007) 12 ਐਸਸੀਸੀ 381, *ਪ੍ਰਿਥੂ ਬਨਾਮ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ,* (2009) (2009) 9 ਐਸਸੀਸੀ 626 *ਅਤੇ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸਰਵਾਨਨ,* (2008) 17 ਐਸਸੀਸੀ 587"

11. *ਵਿਨੇਦ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ*[11] ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ:

"51. ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਦੀ ਜਾਂਚ 30-9-1999 ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 1 ਸਾਲ ਅਤੇ 8 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ 25-5-2001 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦੱਸ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੇ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਗਾਊਂ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਨਿਰਪੱਖ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕੂ ਕਾਨੂੰਨ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਮਝਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜੱਜ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਇੰਨਾ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਇੰਨੀ ਢਿੱਲ ਕਿਵੇਂ ਦਿਖਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਉਚਿਤ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਜਿਸ ਦਿਨ ਉਕਤ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦਿਨ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 20 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਹੋਈ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਕੋਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਜਿੱਤਣਾ ਸੀ।

---

11 [2015]1ਐਸਸੀਆਰ.504: (2015) 3 ਐਸਸੀਸੀ.220:2014 ਆਈਐਨਐਸ.ਸੀ 670

ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਾਏ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

52. ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਨੇ 13-9-1999 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਬਾਰੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪ੍ਰੀਜ਼ਾਈਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਉਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਹ 13-9-1999 ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ 13-9-1999 ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਦਾਗੀ ਧਨ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਕੋਲੋਂ ਰਕਮ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਉਕਤ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਥੇ ਹੀ ਉਸਨੇ ਸਾਰੇ ਮੈਮੋ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ।

53. ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ, ਪੀਡਬਲਯੂ 7 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ. ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ, ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਕਟ੍ਰੋਈ ਪੋਸਟ ਵਿਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ. ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਵਿਭਾਗ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਰਾਮਦਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਗਵਾਹੀ ਦਾ ਉਕਤ ਹਿੱਸਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰੇ ਹੋਏ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ.

xxx xxx xxx

57. ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਕਹੀ ਹੈ।

ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੰਭੀਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤਾ ਹੈ:

57.1. ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਟੋਪੀ ਸੁੱਟਣ 'ਤੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਗਵਾਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਮਾਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ।

57.2. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਤੁਰੰਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਅਤੇ 8 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਵਾਹ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਉਣ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਅਪਣਾ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

57.3. ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼, ਧਾਰਨਾਤਮਕ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸੱਚਾਈ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਆਪਣੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਜ਼ਾਕ ਦੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਪਵਿੱਤਰ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਹ ਵੇਖੇ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਨੂੰ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਇਜਾਜ਼ਤਯੋਗ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਿਨਾਉਣਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵਕੀਲ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਣਗੀਆਂ।

57.4. ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਰਾਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਉਸੇ ਦਿਨ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ. ਜੇ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਇਹ ਸਮਝ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਲਟ-ਪੜਤਾਲ ਨੂੰ ਇੰਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਪਰਖ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਲਈ ਅਨਾਥੇਮਾ ਹੈ।

57.5. ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਬਲਕਿ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਈ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ, ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਕਹਾਂਗੇ, "ਜਾਗੋ! ਉੱਠੋ!". ਲਗਾਤਾਰ ਬੇਆਰਾਮੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜੱਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਉਲਟ ਪੜਤਾਲ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਸਮੇਂ ਮੁਲਤਵੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਖਰਕਾਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਸਹਿਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ; ਇੱਕ ਬੇਸਹਾਰਾ।

12. ਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ *ਰਾਜੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ*[12] ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ।

13. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਅਤੇ ਕਰਾਸ ਐਗਜ਼ਾਮੀਨੇਸ਼ਨ ਵਿਚਕਾਰ ਲੰਬੇ ਅੰਤਰ ਕਾਰਨ, ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਜਿੱਤ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਪੀੜਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ (ਪੀਡਬਲਯੂ -2) ਅਤੇ ਚਾਚੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ -3) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ, ਧਾਰਾ 164 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਯੂ -8) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨਾਲ ਟੈਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆ-ਇਨ-ਚੀਫ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਦੀ ਕਾਫ਼ੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

14. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ *ਰਾਏ ਸੰਦੀਪ ਉਰਫ ਦੀਪੂ* (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਨਿਰਭਰਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਉਕਤ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਬਾੜੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਗਰਦਨ ਦੇ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਮਾਮੂਲੀ ਖਰਾਬੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ,

---

12 [2022] 16 ਐਸਸੀਆਰ967:(2022)12ਐਸਸੀਸੀ. 200:2022 ਆਈਐਨਐਸਸੀ.148

ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਪਾਰਟ 'ਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਸਮੂਹਕ ਬਲਾਤਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

15. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

16. ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

17. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਰਲੇਖ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ:
ਅਦੀਬਾ ਮੁਜਾਹਿਦ, ਮਾਣਯੋਗ। ਐਸੋਸੀਏਟ ਸੰਪਾਦਕ
(ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ: ਅਭਿਨਵ ਮੁਖਰਜੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ)

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:
ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016